

Deklaracija je značajan međunarodni instrument (koji nije pravno obvezujući), a čija načela Republika Hrvatska ugrađuje u zakone i praksu državnih tijela.

## **DEKLARACIJA O PRAVIMA OSOBA KOJE PRIPADAJU NACIONALNIM ILI ETNIČKIM, VJERSKIM I JEZIČNIM MANJINAMA**

usvojena i proglašena na 47. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, 18. prosinca 1992. godine, rezolucija broj 47/135

Opća skupština,

Ponovno potvrđujući da je jedan od temeljnih ciljeva Ujedinjenih naroda, kao što je proglašeno u njihovoj Povelji, promicanje i poticanje poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda za sve, bez razlike glede rase, spola, jezika ili vjere,

Ponovno potvrđujući vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe, u jednakost prava muškaraca i žena te velikih i malih naroda,

Želeći promicati ostvarenje načela sadržanih u Povelji, Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, Konvenciji o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida, Međunarodnoj konvenciji o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Deklaraciji o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja te Konvenciji o pravima djeteta, kao i u drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima usvojenim na svjetskoj ili regionalnoj razini, ali i onima sklopljenim između pojedinih država članica Ujedinjenih naroda,

Nadahnuta odredbama članka 27. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima o pravima pripadnika etničkih, vjerskih ili jezičnih manjina,

Smatrajući da promicanje i zaštita prava pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina pridonosi političkoj i društvenoj stabilnosti država u kojima oni žive,

Naglašavajući da promicanje i zaštita prava osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama, kao neodvojiv dio cjelovitog društvenog razvoja u demokratskom okviru temeljenom na vladavini prava, pridonosi učvršćenju prijateljstva i suradnje među narodima i državama,

Smatrajući da Ujedinjeni narodi imaju važnu ulogu u zaštiti manjina,

Imajući na umu dosadašnje rezultate u sustavu Ujedinjenih naroda na promicanju i zaštiti prava osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama, napose Komisije za ljudska prava, Podkomisije za sprječavanje diskriminacije i zaštitu manjina, kao i tijela ustanovljenih u skladu s međunarodnim paktovima o ljudskim pravima i drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima ljudskih prava,

Uzimajući u obzir značajne rezultate međuvladinih i nevladinih organizacija u zaštiti manjina te u promicanju i zaštiti prava osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama,

Proglašava ovu Deklaraciju o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama :

### **Članak 1.**

1. Države će na svojim područjima štititi opstanak i nacionalni ili etnički, kulturni, vjerski i jezični identitet manjina te unaprjeđivati uvjete potrebne za razvoj tog identiteta.

2. Države će donijeti odgovarajuće zakone i druge mjere kako bi ostvarile te ciljeve.

### **Članak 2.**

1. Osobe koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama (u daljnjem tekstu: osobe koje pripadaju manjinama) imaju pravo slobodno, bez ikakvog miješanja sa strane i bez ikakve diskriminacije, privatno i javno uživati svoju kulturu, ispovijedati i prakticirati svoju vjeru i služiti se svojim jezikom.

2. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo aktivno sudjelovati u kulturnom, vjerskom, društvenom, gospodarskom i javnom životu.

3. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo na državnoj i, kad je potrebno, na regionalnoj razini, aktivno sudjelovati u donošenju odluka koje se odnose na njima pripadajuće manjine ili na područja u kojima one žive, na način koji je u skladu sa zakonom.

4. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo osnivati i održavati svoje udruge.

5. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo bez ikakve diskriminacije uspostavljati i održavati slobodne i miroljubive odnose s drugim pripadnicima svoje grupe i s osobama koje pripadaju drugim manjinama te prekogranične odnose s građanima drugih država, s kojima su povezani po nacionalnosti ili etnicitetu, vjeri ili jeziku.

#### Članak 3.

1. Osobe koje pripadaju manjinama mogu bez ikakve diskriminacije ostvarivati svoja prava, uključujući i ona koja su utvrđena ovom Deklaracijom, pojedinačno i u zajednici s drugim pripadnicima svoje grupe.

2. Niti jedna osoba koja pripada manjini ne smije se dovesti u nepovoljan položaj temeljem primjene ili neprimjene prava utvrđenih u ovoj Deklaraciji.

#### Članak 4.

1. Države će poduzeti, kad je to potrebno, mjere kako bi osobama koje pripadaju manjinama osigurale puno i djelotvorno korištenje njihovih ljudskih prava i temeljnih sloboda bez ikakve diskriminacije i u punoj jednakosti pred zakonom.

2. Države će poduzeti mjere za stvaranje povoljnih uvjeta u kojima osobe koje pripadaju manjinama mogu izraziti svoja obilježja i razvijati svoju kulturu, jezik, vjeru, tradiciju i običaje, osim kad je takvo djelovanje suprotno domaćem pravu i međunarodnim standardima.

3. Države trebaju, kad je to moguće, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osobe koje pripadaju manjinama imale odgovarajuće uvjete za učenje svog materinskog jezika ili za služenje svojim jezikom u nastavi.

4. Države trebaju, kad je to primjereno, poduzeti mjere u području odgoja i obrazovanja kako bi poticale stjecanje znanja o povijesti, tradiciji, jeziku i kulturi manjina koje žive na njihovu području. Osobe koje pripadaju manjinama trebaju imati odgovarajuće uvjete kako bi stekle znanje o društvu kao cjelini.

5. Države trebaju razmotriti odgovarajuće mjere kako bi osobe koje pripadaju manjinama mogle u potpunosti sudjelovati u gospodarskom napretku i razvoju svoje zemlje.

#### Članak 5.

1. Državne politike i programi moraju se planirati i provoditi uz uvažavanje legitimnih interesa osoba koje pripadaju manjinama.

2. Programi međudržavne suradnje i potpore moraju se planirati i provoditi uz uvažavanje legitimnih interesa osoba koje pripadaju manjinama.

#### Članak 6.

U cilju jačanja uzajamnog razumijevanja i povjerenja, države trebaju surađivati na pitanjima koja se odnose na osobe koje pripadaju manjinama, *inter alia*, razmjenjujući informacije i iskustva.

#### Članak 7.

Države trebaju surađivati u cilju promicanja zaštite prava utvrđenih ovom Deklaracijom.

#### Članak 8.

1. Ništa u ovoj Deklaraciji ne smije spriječiti države u ispunjavanju njihovih međunarodnih obveza koje se odnose na osobe koje pripadaju manjinama. Države će napose u dobroj vjeri ispunjavati odgovornosti i obveze koje su preuzele pod međunarodnim ugovorima i sporazumima.

2. Ostvarivanje prava utvrđenih ovom Deklaracijom ne smije ugroziti uživanje općepriznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda od strane svih osoba.

3. Mjere koje države poduzmu kako bi osigurale puno uživanje prava utvrđenih ovom Deklaracijom, ne smiju se *prima facie* smatrati suprotnim načelu jednakosti sadržanom u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima.

4. Ništa se u ovoj Deklaraciji ne može tumačiti tako da dopušta ikakvu djelatnost suprotnu svrhama i načelima Ujedinjenih naroda, uključujući suverenu jednakost, teritorijalnu cjelovitost i političku neovisnost država. Ništa se u ovoj Deklaraciji ne može tumačiti tako da podrazumijeva pravo neke države, grupe ili pojedinca da poduzmu bilo koju akciju ili izvrše bilo koji čin kojim se poništava neko od ovdje utvrđenih prava i sloboda.

## Članak 9.

Specijalizirane ustanove i druge organizacije u sustavu Ujedinjenih naroda pridonijet će u svojim područjima punom ostvarenju prava i načela utvrđenih ovom Deklaracijom.

(Prevela: Irena Stanić-Rašin)

### **DECLARATION ON THE RIGHTS OF PERSONS BELONGING TO NATIONAL OR ETHNIC, RELIGIOUS AND LINGUISTIC MINORITIES**

Adopted by General Assembly resolution 47/135 of 18 December 1992

The General Assembly,

Reaffirming that one of the basic aims of the United Nations, as proclaimed in the Charter, is to promote and encourage respect for human rights and for fundamental freedoms for all, without distinction as to race, sex, language or religion,

Reaffirming faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person, in the equal rights of men and women and of nations large and small,

Desiring to promote the realization of the principles contained in the Charter, the Universal Declaration of Human Rights, the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination Based on Religion or Belief, and the Convention on the Rights of the Child, as well as other relevant international instruments that have been adopted at the universal or regional level and those concluded between individual States Members of the United Nations,

Inspired by the provisions of article 27 of the International Covenant on Civil and Political Rights concerning the rights of persons belonging to ethnic, religious and linguistic minorities,

Considering that the promotion and protection of the rights of persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities contribute to the political and social stability of States in which they live,

Emphasizing that the constant promotion and realization of the rights of persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities, as an integral part of the development of society as a whole and within a democratic framework based on the rule of law, would contribute to the strengthening of friendship and cooperation among peoples and States,

Considering that the United Nations has an important role to play regarding the protection of minorities,

Bearing in mind the work done so far within the United Nations system, in particular by the Commission on Human Rights, the Sub-Commission on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities and the bodies established pursuant to the International Covenants on Human Rights and other relevant international human rights instruments in promoting and protecting the rights of persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities,

Taking into account the important work which is done by intergovernmental and non-governmental organizations in protecting minorities and in promoting and protecting the rights of persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities,

Recognizing the need to ensure even more effective implementation of international human rights instruments with regard to the rights of persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities,

Proclaims this Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities:

#### Article 1

1. States shall protect the existence and the national or ethnic, cultural, religious and linguistic identity of minorities within their respective territories and shall encourage conditions for the promotion of that identity.

2. States shall adopt appropriate legislative and other measures to achieve those ends.

## Article 2

1. Persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities (hereinafter referred to as persons belonging to minorities) have the right to enjoy their own culture, to profess and practise their own religion, and to use their own language, in private and in public, freely and without interference or any form of discrimination.

2. Persons belonging to minorities have the right to participate effectively in cultural, religious, social, economic and public life.

3. Persons belonging to minorities have the right to participate effectively in decisions on the national and, where appropriate, regional level concerning the minority to which they belong or the regions in which they live, in a manner not incompatible with national legislation.

4. Persons belonging to minorities have the right to establish and maintain their own associations.

5. Persons belonging to minorities have the right to establish and maintain, without any discrimination, free and peaceful contacts with other members of their group and with persons belonging to other minorities, as well as contacts across frontiers with citizens of other States to whom they are related by national or ethnic, religious or linguistic ties.

## Article 3

1. Persons belonging to minorities may exercise their rights, including those set forth in the present Declaration, individually as well as in community with other members of their group, without any discrimination.

2. No disadvantage shall result for any person belonging to a minority as the consequence of the exercise or non-exercise of the rights set forth in the present Declaration.

## Article 4

1. States shall take measures where required to ensure that persons belonging to minorities may exercise fully and effectively all their human rights and fundamental freedoms without any discrimination and in full equality before the law.

2. States shall take measures to create favourable conditions to enable persons belonging to minorities to express their characteristics and to develop their culture, language, religion, traditions and customs, except where specific practices are in violation of national law and contrary to international standards.

3. States should take appropriate measures so that, wherever possible, persons belonging to minorities may have adequate opportunities to learn their mother tongue or to have instruction in their mother tongue.

4. States should, where appropriate, take measures in the field of education, in order to encourage knowledge of the history, traditions, language and culture of the minorities existing within their territory. Persons belonging to minorities should have adequate opportunities to gain knowledge of the society as a whole.

5. States should consider appropriate measures so that persons belonging to minorities may participate fully in the economic progress and development in their country.

## Article 5

1. National policies and programmes shall be planned and implemented with due regard for the legitimate interests of persons belonging to minorities.

2. Programmes of cooperation and assistance among States should be planned and implemented with due regard for the legitimate interests of persons belonging to minorities.

## Article 6

States should cooperate on questions relating to persons belonging to minorities, inter alia, exchanging information and experiences, in order to promote mutual understanding and confidence.

## Article 7

States should cooperate in order to promote respect for the rights set forth in the present Declaration.

## Article 8

1. Nothing in the present Declaration shall prevent the fulfilment of international obligations of States in relation to persons belonging to minorities. In particular, States shall fulfil in good faith the obligations and commitments they have assumed under international treaties and agreements to which they are parties.

2. The exercise of the rights set forth in the present Declaration shall not prejudice the enjoyment by all persons of universally recognized human rights and fundamental freedoms.

3. Measures taken by States to ensure the effective enjoyment of the rights set forth in the present Declaration shall not *prima facie* be considered contrary to the principle of equality contained in the Universal Declaration of Human Rights.

4. Nothing in the present Declaration may be construed as permitting any activity contrary to the purposes and principles of the United Nations, including sovereign equality, territorial integrity and political independence of States.

#### Article 9

The specialized agencies and other organizations of the United Nations system shall contribute to the full realization of the rights and principles set forth in the present Declaration, within their respective fields of competence.